

Mesterséges holdak

Beköszöntő

A szerkesztőbizottság legutóbbi ülésén elfogadott javaslat értelmében e számunkkal új rovat indul a Meteorban, a mesterséges égitestek rovata. A rovat indításának - véletlen - aktualitása, hogy éppen ebben a hónapban emlékeztünk meg az űrkutatás kezdetének, az első mesterséges égitest felbocsátásának 30. évfordulójáról. Az alkalomhoz kapcsolódik a rovat első "cikke" is, Schuminszky Nándor táblázata, amelyben megtalálható, hogy mely országok illetve szervezetek juttattak eddig saját készítésű mesterséges égitestet a világűrbe saját vagy más államok hordozórakétáival. A táblázat az egyes országok első műholdjainak legfontosabb adatait is tartalmazza.

Rovatunkban az érdeklődéstől függően a jövőben is szeretnénk egy-két alkalommal rövid, de érdekes táblázatokat közölni. Emellett azonban, a lap profiljára való tekintettel helyet szeretnénk adni az amatőr csillagászok műholdmegfigyeléseinek is. Mindenekelőtt a látványos jelenségekről várnánk beszámolókat, ilyen lehet például két fényes műhold ugyanazon pályán kis időkülönbséggel történő elhaladása, vagy műhold elhaladása más égitest előtt, esetleg közvetlen közelében. Később, megfelelő pályaelemek és pályaszámító programok birtokában lehetséges lenne előrejelzések készítése, esetleg fényesebb mesterséges égitestek pályájának meghatározása.

Kérjük, hogy az ilyen jellegű megfigyelések iránt érdeklődők, a munkába szívesen bekapcsolódók a rovat vezetőjével vegyék fel a kapcsolatot.

BOTH ELŐD

Az elsők, harminc év alatt

1957. október 4-én magyar idő szerint 20 óra 36 perccor elindult a Szputnyik-1, megnyitva az űresszék hosszú sorát. 1986. december 31-ig 3441 mestereges égitest jutott hosszabb-rövidebb ideig a világűrbe. Népszerűtünk az országok, szervezetek sorrendjét mutatja be, összesefoglalva az első felbocsátásokat.

Indítás	Név	Rajthely	Perigeum	Hajlásszög
neme	COSPAR-jelölés	hordozórakéta	apogeum	keringési
vége	ország, szerv.	tömeg	/km/	idő /perc/
1957.10.04.	Szputnyik-1	Bajkonur	215	65,1
1957.10.04.	Szputnyik-1	Szputnyik	939	96,2
1958.01.04.	Szovjetunió	83,6		
1958.02.01.	Explorer-1	Cape Canaveral	356	33,24
1958.02.01.	Explorer-1	Cape Canaveral	356	33,24
1958.03.31.	USA	Juno-1 UE	2548	114,8
1962.04.26.	Ariel-1	Cape Canaveral	389	53,85
1962.04.26.	Ariel-1	Cape Canaveral	389	53,85
1962.05.24.	Nagy-Britannia	Delta-M19	1214	100,86
1962.05.24.	Nagy-Britannia	60		
1962.09.29.	Alouette-1	Vandenberg	996	80,46
1962.09.29.	Alouette-1	Vandenberg	996	80,46
1962.09.29.	Alouette-1	Thor-Agena-B	1032	105,52
1962.09.29.	Alouette-1	Thor-Agena-B	1032	105,52
1964.12.15.	San Marco-1	Wallops Island	198	37,77
1964.12.15.	San Marco-1	Wallops Island	198	37,77
1965.09.11.	Olaszország	Scout-X4	846	94,94
1965.09.11.	Olaszország	115		
1965.11.26.	Asterix-1	Hammaqür	527	34,24
1965.11.26.	Asterix-1	Hammaqür	527	34,24
1965.11.26.	Asterix-1	Diamant-A	1808	108,61
1965.11.26.	Asterix-1	Diamant-A	1808	108,61
1965.11.26.	Asterix-1	Franciaország	40	
1965.11.26.	Asterix-1	Franciaország	40	

Indítás	Név	Rajthely	Perigeum	Hajlásszög
neme	COSPAR-jelölés	hordozórakéta	apogeum	keringési
vége	ország, szerv.	tömeg	/km/	idő /perc/
1967.11.29.	WRESAT-1	Woomera	193	83,35
1967.11.29.	WRESAT-1	Woomera	193	83,35
1968.01.10.	Ausztrália	Fedstone-5p.	1259	99,27
1968.01.10.	Ausztrália	45		
1968.05.17.	ESRO-2	Vandenberg	334	97,16
1968.05.17.	ESRO-2	Vandenberg	334	97,16
1971.05.08.	ESRO	Scout-B	1085	99,00
1971.05.08.	ESRO	75		
1969.10.14.	Interkozmosz-1	kapusztyn Jar	254	48,38
1969.10.14.	Interkozmosz-1	kapusztyn Jar	254	48,38
1970.01.02.	Interkozmosz	Kozmosz B-1	626	93,31
1970.01.02.	Interkozmosz	400		
1969.11.08.	Azur-1	Vandenberg	387	102,96
1969.11.08.	Azur-1	Vandenberg	387	102,96
1969.11.08.	Azur-1	Scout-B	3150	122,00
1969.11.08.	Azur-1	Scout-B	3150	122,00
1970.02.11.	Oeshima-1	Egoshima	339	31,07
1970.02.11.	Oeshima-1	Egoshima	339	31,07
1970.02.11.	Oeshima-1	Lambda-4S	5138	144,20
1970.02.11.	Oeshima-1	Lambda-4S	5138	144,20
1970.02.11.	Oeshima-1	Japán	12	
1970.02.11.	Oeshima-1	Japán	12	
1970.04.24.	China-1	Shuang Cheng	441	68,44
1970.04.24.	China-1	Shuang Cheng	441	68,44
1970.04.24.	China-1	CZ-1	2386	114,09
1970.04.24.	China-1	CZ-1	2386	114,09
1970.04.24.	China-1	173		
1970.04.24.	China-1	173		
1971.10.28.	Prospero-1	Woomera	547	82,06
1971.10.28.	Prospero-1	Woomera	547	82,06
1971.10.28.	Prospero-1	Black Arrow	1582	106,53
1971.10.28.	Prospero-1	Black Arrow	1582	106,53
1971.10.28.	Prospero-1	Nagy-Britannia	66	
1971.10.28.	Prospero-1	Nagy-Britannia	66	
1974.08.30.	AMS-1	Vandenberg	258	98,03
1974.08.30.	AMS-1	Vandenberg	258	98,03
1974.08.30.	AMS-1	Scout-D1	1173	99,13
1974.08.30.	AMS-1	Scout-D1	1173	99,13
1974.08.30.	AMS-1	Hollandia	129	
1974.08.30.	AMS-1	Hollandia	129	

Indítás neme	Név	Hajthely hordozórakéta	Perigeum apogium	Hajlésszög keringési
vége	COSPAR-jelölés ország, szerv.	tömeg	/km/	idő /perc/
1974.11.15. idegen	Intasat-1	Vandenbergh	1442	101,73
	1974-89C	Delta-2310	1462	114,95
	Spanyolország			
1975.04.19. idegen	Aryabhata-1	Kapusztyin Jar	569	50,68
	1975-33A	kozmosz C-1	610	96,41
	India			
1976.07.08. idegen	Palapa-1	Cape Canaveral	35764	0,05
	1976-66A	Delta-2914	35809	1436,1
	Indonézia			
1978.10.24. idegen	Magion-1	Pleszeck	404	82,95
	1978-99C	Kozmosz C-1	762	96,36
	Csehszlovákia			
1979.12.24. saját	CAT	Kourou	201	17,55
	1979-104A	Ariane-1	36003	635,30
	ESA			
1980.07.18. saját	Rohini-1B	Sriharikota	305	44,74
	1980-62A	SIV-3	919	96,85
	India			
1985.02.08. idegen	Arabsat-1A	Kourou	35322	0,10
	1985-15A	Ariane-3	35901	1427,05
	Arab Liga			
1985.02.08. idegen	Prasilsat-1	Kourou	35779	0,13
	1985-15B	Ariane-3	35840	1437,16
	Brazília			

Indítás neme	Név	Hajthely hordozórakéta	Perigeum apogium	Hajlésszög keringési
vége	COSPAR-jelölés ország, szerv.	tömeg	/km/	idő /perc/
1985.06.17. idegen	Morelos-1	Cape Canaveral	35500	0,23
	1985-48B	STS 51G	35944	1432,68
	Mexikó			
1986.02.22. idegen	Viking	Kourou	811	98,82
	1986-19B	Ariane-1	13536	261,74
	Svédország			

Saját indításban a sorrend:

Idegen indítást is beszámítva:

1. Szovjetunió	1. Szovjetunió
2. USA	2. USA
3. Franciaország	3. Nagy-Britannia
4. Japán	4. Kanada
5. Kína	5. Olaszország
6. Nagy-Britannia	6. Franciaország
7. ESA	7. Ausztrália
8. India	8. ESR0
	9. Interkozmosz
	10. NSZK
	11. Japán
	12. Kína
	13. Hollandia
	14. Spanyolország
	15. India
	16. Indonézia
	17. Csehszlovákia
	18. Arab Liga
	19. Brazília
	20. Mexikó
	21. Svédország

A táblázat 1957. október 4-től 1986. december 31-ig terjedő időszakat öleli fel.